

Notat

Fra:

Paul Ivar Stenstuen (paul.ivar.stenstuen@konsek.no)

Dato: 12.01.2018**Arkivsaknr:** 18/29-2

Kommunale enheter - effektivitet og driftsøkonomi

Paul Ivar Stenstuen
kontrollsekretær

Vedlegg:

Kommunale enheter - effektivitet og driftsøkonomi	21850
Mangler tittel	21851

Effektivitet og driftsøkonomi – en fremstilling av analyser utført av SØF

Senter for økonomisk forskning (SØF) har utarbeidet beregninger for effektiviteten for en del av tjenester i kommunene. Det er benyttet data for 2015-2016. Dataene er i hovedsak hentet fra KOSTRA. Unntak fra dette er data for årsverk og læringsmiljø i grunnskolen og deler av dataene for pleie og omsorg. Førstnevnte er hentet fra Utdanningsdirektoratet - som har hentet data fra GSI. Deler av dataene for pleie og omsorg er hentet fra IPLOS.

Den anvendte metode sier noe om den enkelte kommunes effektivitet i forhold til beste etablerte praksis. Resultatene er å finne på www.kommunedata.no. Her er følgende oppgitt:

«Barnehage

Produktmålene i barnehage fanger opp antall brukere og deres oppholdstid. I barnehage skilles det mellom oppholdstiden for barn i to ulike aldersgrupper, fordi de yngste barna er mer ressurskrevende enn de eldste. I barnehager inngår også antall kvadratmeter leke- og uteareal som produktmål.

Pleie og omsorg

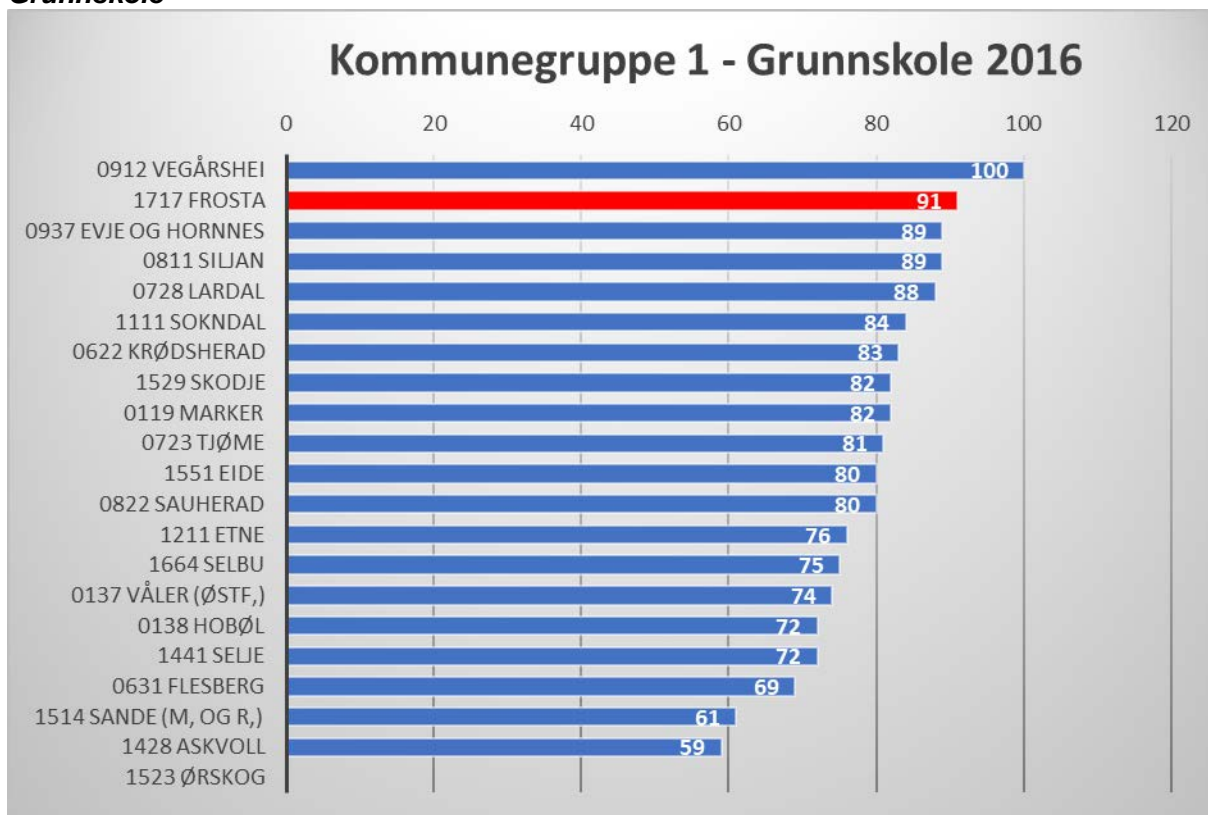
Pleie og omsorg er karakterisert ved at det tilbys ulike typer tjenester. I denne sektoren gjøres det først et skille mellom institusjoner og hjemmebaserte tjenester. Videre skilles det mellom praktisk bistand og hjemmesykepleie i hjemmebasert omsorg.

Grunnskole

I grunnskolen sier produksjonsmålet mer om kvaliteten på tjenestene enn for de andre sektorene. Produktmålene i grunnskolen er indikatorer som fanger opp elevenes læringsutbytte og læringsmiljø. Utgangspunktet er grunnskolepoeng i vitnemålet fra 10. klasse, og resultater fra nasjonale prøver i 8. klasse. Grunnskolepoengene er korrigerert for elevenes sosiale bakgrunn, som for eksempel foreldrenes utdanningsnivå, inntekt, sivil status, arbeidsledighet, andel minoritets elever og andel elever som mottar spesialundervisning. I tillegg inkluderes en indikator for læringsmiljø, nærmere bestemt elevenes trivsel med lærerne.»

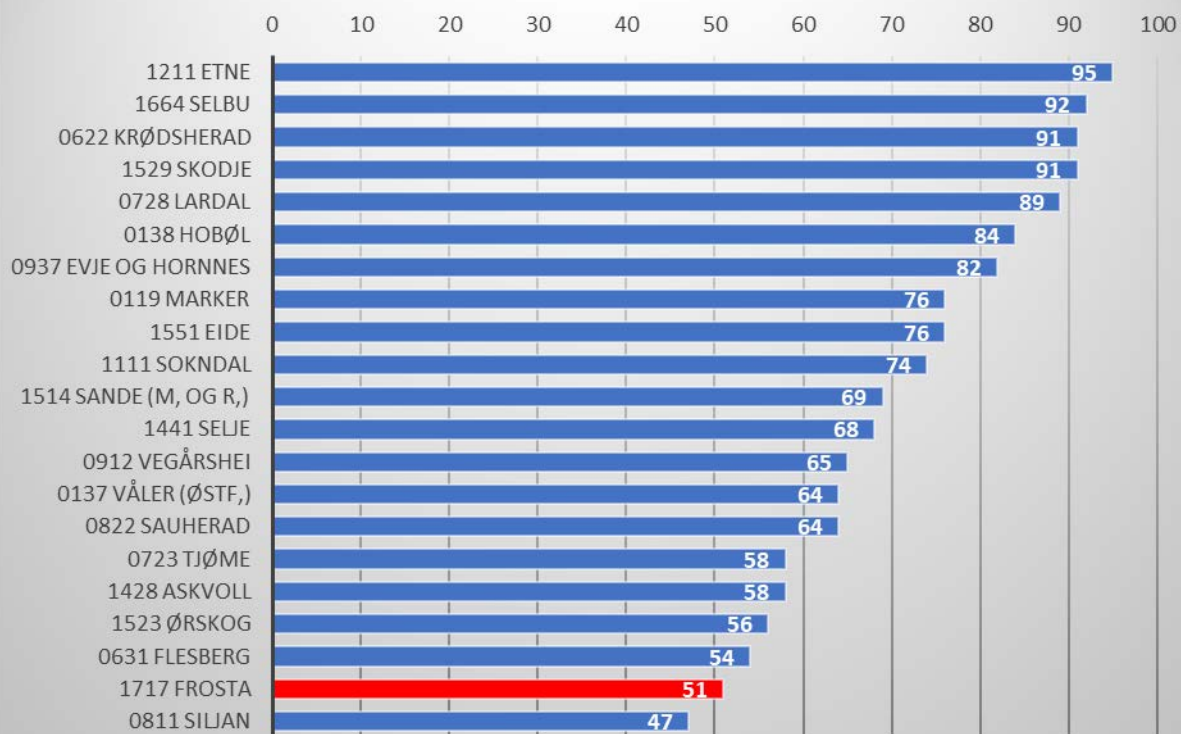
De analysene Senter for økonomisk forskning (SØF) har utført antyder at Frosta kommune har en relativt god effektivitet mht. grunnskole. De utførte analyser antyder imidlertid at barnehager og helse og omsorg har en god del å gå på mht. effektiv utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Dette trekker Frosta kommune ned mht. den samlede fremstilling. Se nedenstående grafiske fremstillinger.

Grunnskole

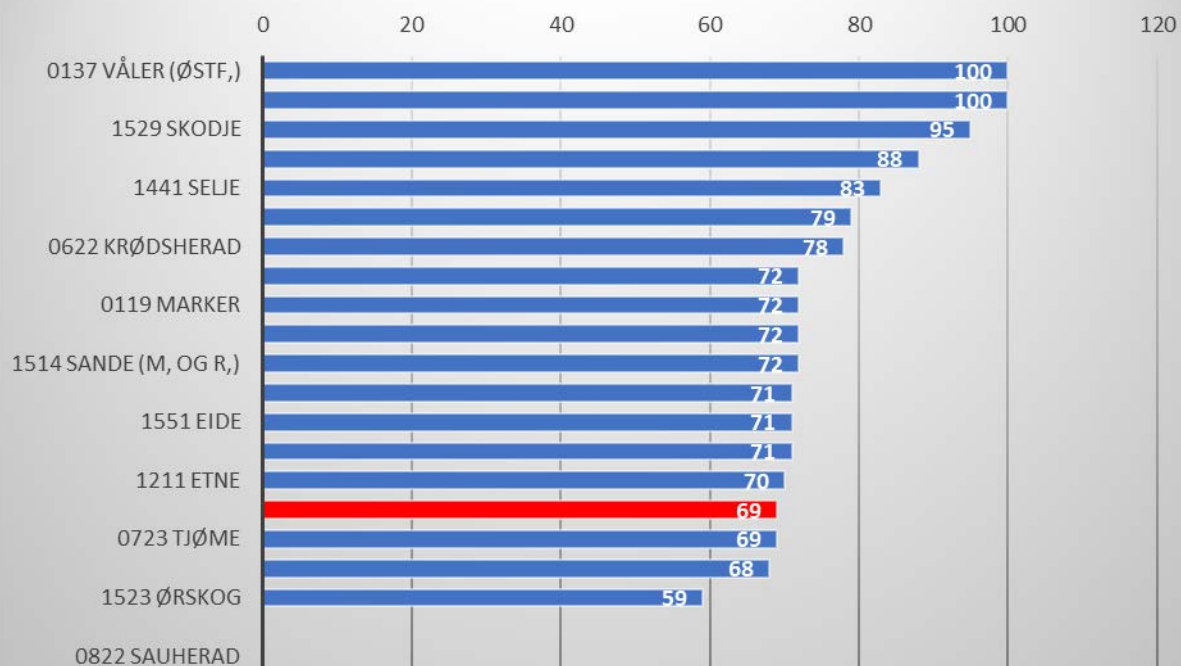
Helse og omsorg

Kommunegruppe 1 - Helse og omsorg 2016

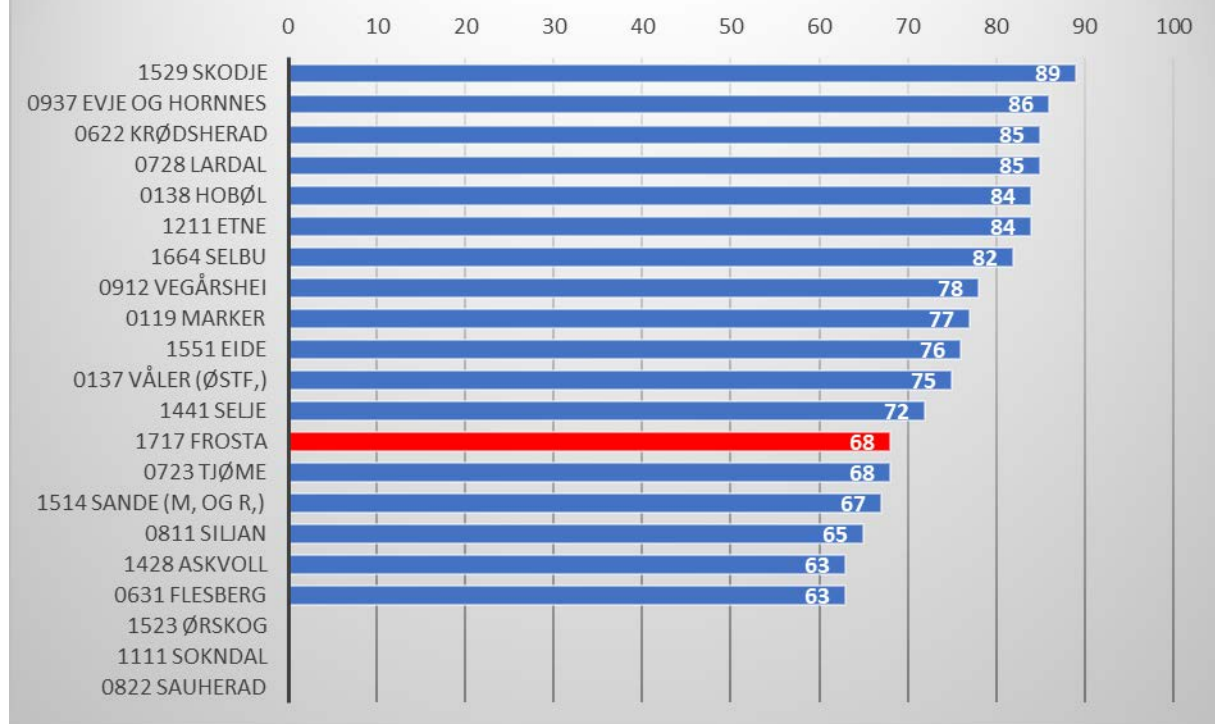
Barnehager

Kommunegruppe 1 - Barnehager

Samlet

Kommunegruppe 1 - Samlet

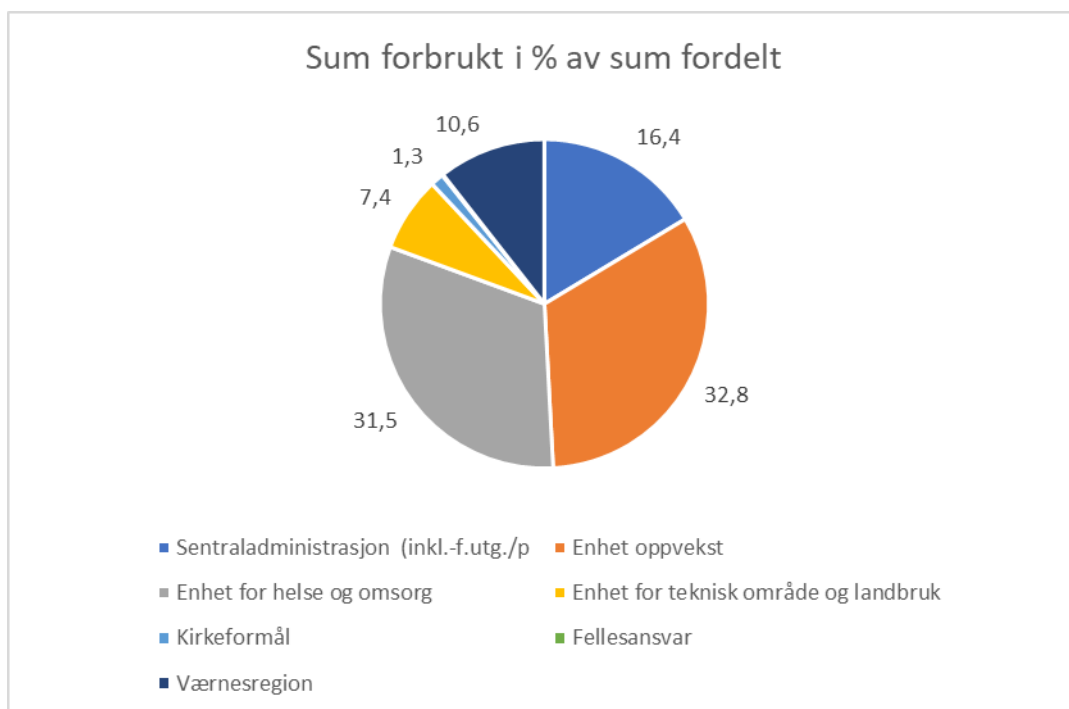
For å sette de omtalte enheter inn i et volummessig perspektiv har en hentet tall fra kommunens årsregnskap for 2016.

Tall fra regnskapet for 2016

	Regnskap
Sum frie disponible inntekter	174 004 265
Til fordeling drift	163 982 327

Skjema 1B - Sum fordelt drift

Hovedansvar	Regnskap	% av frie midler	% av sum fordelt
11 Sentraladministrasjon (inkl.-f.utg./p)	26 246 453	15,1	16,4
20 Enhet oppvekst	52 579 687	30,2	32,8
30 Enhet for helse og omsorg	50 439 596	29,0	31,5
40 Enhet for teknisk område og landbruk	11 844 975	6,8	7,4
50 Kirkeformål	2 070 761	1,2	1,3
55 Fellesansvar	91 687	0,1	0,1
70 Værnesregion	17 027 215	9,8	10,6
Sum fordelt	160 300 373	92,2	100

Vurdering

De analysene SØF har gjennomført er basert på såkalte DEA-analyser. Dette er den mest utbredte analysemetoden i studier av offentlig sektors effektivitet. Som alltid ved slike analyser, er det begrensninger og usikkerhet knyttet til resultatene.

Det effektivitetsbegrepet som ligger til grunn for DEA-analysen er såkalt teknisk effektivitet. Kravet til teknisk effektivitet er at det ikke sløses med ressurser. Det skal ikke være mulig å redusere bruken av innsatsfaktorer uten at produksjonen reduseres. Teknisk effektivitet er et svakt effektivitetsbegrep, noe som innebærer at produksjonen kan være teknisk effektiv uten at andre effektivitetskrav er oppfylt, herunder resultateffektivitet, formålseffektivitet og prioriteringseffektivitet. I grunnskolen, hvor grunnskolepoeng og resultater fra nasjonale prøver inngår som produkter, sier imidlertid analysen noe om resultateffektivitet og hvilken effekt tjenestetilbudet har på brukerne.

Det er også viktig å være oppmerksom på at det kan være viktige forskjeller mellom de kommunene som blir sammenlignet som ikke kommer fram ved kun å se på tall. I tillegg vil en kommunes organisering og kostnadsstruktur kunne være et resultat av politiske prioriteringer og beslutninger.

I de fleste kommuner er det imidlertid et uttalt ønske om å effektivisere driften, slik at en kan frigjøre midler. De analyseresultatene som er publisert på kommunedata.no kan imidlertid gi en pekepinn på hvor potensialet for effektivisering er størst.

Kommuner som skårer høyt kan innenfor analyserammen sies å ha en bedre praksis enn de som skårer mindre godt. Hvordan disse kommunene har organisert seg og løser oppgavene vil derfor kunne gi en pekepinn på hvilke vurderinger en bør gjøre knyttet til egen praksis dersom en ønsker å effektivisere driften.